

Útmutató az Éghajlat-politika alprogram értékeléséhez
2018. évi hagyományos LIFE pályázatok

A jelen dokumentum célja azon kritériumok és eljárások bemutatása a nyilvánosságnak, amelyeket a 2018. évi Éghajlat-politika alprogramban futó „hagyományos projektek” elnevezésű pályázati felhívásra benyújtott LIFE pályázatok értékelésére fognak használni.

Az alábbi hivatalos dokumentumokra az értékelés során szintén történik hivatkozás a vonatkozó helyeken: A környezetvédelmi és éghajlat-politikai program (LIFE) létrehozásáról szóló, 2013. december 11-i 1293/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet, az Európai Unió Hivatalos Lapja L 347, 2013.12.20; a Bizottság 2018. február 12-i 2018/210/EU végrehajtási határozata a LIFE program 2018–2020. évi többéves munkaprogramjának elfogadásáról, az Európai Unió Hivatalos Lapja L 39, 2018.02.13.; a 2018. évi LIFE Éghajlat-politika témakör iránymutatásai a pályázók számára; a LIFE Minta támogatási szerződés.

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék	2
ÁLTALÁNOS ÉSZREVÉTELEK	3
I. NYITÓ SZAKASZ*	4
II. Odaítélési szakasz	4
1) A TELJES PÁLYÁZAT KIVÁLASZTHATÓSÁGI KRITÉRIUMAI	8
2) A TELJES PÁLYÁZAT ELFOGADHATÓSÁGI ÉS KIZÁRÁSI SZAKASZA	9
3) A TELJES PÁLYÁZAT PÉNZÜGYI KIVÁLASZTÁSI SZAKASZA	10
I. A FINANSZÍROZÁSRA JAVASOLT ÉS A FELÜLVIZSGÁLATI SZAKASZRA BEADANDÓ PROJEKTEK VÉGSŐ LISTÁINAK, VALAMINT A TARTALÉKLISTÁKNAK A MEGÁLLAPÍTÁSA.....	14
II. ÉRTÉKELÉSI HATÁROZAT ÉS A LIFE BIZOTTSÁG TÁJÉKOZTATÁSA.....	14
III. A TARTALÉKLISTÁN LÉVŐ PÁLYÁZATOK FELHASZNÁLÁSA.....	15
IV. A TÁMOGATÁSI SZERZŐDÉSEK ALÁÍRÁSA.....	15

ÁLTALÁNOS ÉSZREVÉTELEK

Jelen értékelési útmutató **KIZÁRÓLAG** a LIFE rendelet 2. cikke (a), (b), (c) és (h) pontja szerinti **LIFE kísérleti, demonstrációs, bevált gyakorlati, tájékoztató, tudatosságnövelő és terjesztési projektek** kiválasztására vonatkozik.

A LIFE integrált projektek, a Technikai segítségnyújtási projektek, a Kapacitásépítést célzó projektek, az Előkészítő projektek, a Működési támogatás és a Pénzügyi eszközök értékelése céljából, kérjük, tekintse meg a LIFE weboldalán elérhető vonatkozó dokumentumokat.

A értékelési, kiválasztási és odaítélési eljárást az Európai Bizottság és annak Kis- és Középvállalkozás-ügyi Végrehajtó Ügynöksége (EASME) (továbbiakban, mint „Szerződő Hatóság”) végzi el egy független szakértő-elemzőkből álló konzorcium (továbbiakban „Szerződő”) segítségével. Azonban a Szerződő Hatóság marad a felelős a teljes eljárásért, beleértve a végső pontszám odaítélését, a társfinanszírozott pályázatok listájának összeállítását, és a pályázatok elutasítását.

Ez a dokumentum csak a LIFE Éghajlat-politika alprogram 2018-es pályázati felhívására vonatkozik.

A benyújtási és értékelési eljárás egyetlen szakaszban kerül megszervezésre, kizárólag a teljes pályázatokat alapul véve.

A Szerződő Hatóság csak a brüsszeli helyi idő szerint 2018. 09. 12. 16:00 óráig az eProposal online eszközön keresztül beérkező, és a kezdeti szakaszon (lásd a 2 pont) átmenő pályázatokat veszi nyilvántartásba az ESAP (Evaluation and Selection Award Procedure – értékelési és kiválasztási eljárás) adatbázisban.

A másként vagy határidő után benyújtott információk vagy dokumentumok nem vehetők figyelembe, kivéve ha azt a Szerződő Hatóság kifejezetten kéri.

Miután befejeződött a pályázatok regisztrálása az ESAP-ban, az egyéni értékelők hozzáférést kapnak az ESAP-hoz, és megjegyzéseket tehetnek, illetve pontozhatnak e dokumentum tartalma alapján.

Kiválasztási és értékelési alapelvek

A LIFE rendelet 2. cikk (a), (b), (c) és (h) pontja szerinti projektek

A LIFE rendelet 2. cikk (a), (b), (c) és (h) pontja szerinti kísérleti, demonstrációs, bevált gyakorlati és tájékoztató,

(c) tudatosságnövelő és terjesztési projektek kiválasztása a jelen dokumentumban felvázolt módon ugyanazt a technikai módszertant követi, és hasonló kiválaszthatósági és odaítélési szempontok vonatkoznak rá.

Mind a Szerződő Hatóság, mind pedig a Szerződő Hatóság értékelést végző szakemberei a pályázatok értékelését kötelesek ezen értékelési útmutató előírásai szerint elvégezni az egyes kritériumokhoz megadott kérdések segítségével.

A LIFE rendelet tematikus kiosztási szabályai által megengedett határokon belül, a pályázatok közötti egyenlő bánásmód elvét az értékelési folyamat minden szakaszában szigorúan alkalmazni kell. Minden egyes pályázatot a lehető legobjektívebb és leginkább méltányos módon kell értékelni és pontozni. Minden döntést és minden adott pontszámot egyértelműen igazolnia kell az indokolt megjegyzéseknek.

A Szerződő Hatóság által értékelt Odaítélési minőségi szempont mindig legalább kettő szakértő-értékelő értékeli ki egymástól függetlenül. Minden kijelölt pályázatnál a felelős szakértő-értékelőnek egy értékelési jelentést kell készíteni az ESAP adatbázisban. Az ESAP-

ban minden megjegyzést angol nyelven kell készíteni. Az összes értékelési kritériumnál az értékelőnek lényeges „mellette” és „ellene” érveket kell felsorolniuk a javasolt pontérték indoklásaként. Az értékelőknek biztosítaniuk kell, hogy a megjegyzések tömörek, teljes körűek és érthetőek legyenek, és mindig közvetlenül kapcsolódjanak mind a projektkezdési/tervezési pályázathoz, mind a vonatkozó kritériumhoz. Az értékelőknek kerülniük kell a homályos, kétértelmű értékeléseket.

A pályázóknak tudniuk kell, hogy a beérkezési szakaszt kivéve az értékelési folyamat különböző szakaszai párhuzamosan is folyhatnak. Ennek az a célja, hogy minél hamarabb kiértékeljék a pályázatokat és értesítsék a pályázókat a végeredményről.

I. NYITÓ SZAKASZ*

A pályázatok megfelelőségét a következő feltételek szerint ellenőrzik:

1. A pályázat brüsszeli helyi idő szerint **2018. 09. 12. 16:00 óráig** került benyújtásra.
2. Az eProposal-ban a megfelelő LIFE 2018 pályázati adatlapok kerültek kitöltésre

*A kezdeti ellenőrzést az eProposal alkalmazáson keresztül kell elvégezni, nem pedig az ESAP adatbázisban.

II. Odaítélési szakasz

A Nyitó szakaszban el nem utasított összes pályázat az Odaítélési szakaszba jut az Éghajlat-politika alprogramban benyújtott projektekre vonatkozó speciális kritérium- és pontrendszer segítségével történő részletes minőségi értékelés céljából.

Odaítélési szempontok		Minimálisan elégséges pontszám*	Maximális pontszám
Technikai és pénzügyi koherencia és minőség			
1	Technikai koherencia és minőség	10	20
2.	Pénzügyi koherencia és minőség (beleértve az ár-érték arányt)	10	20
Unió hozzáadott érték:			
3	A LIFE Éghajlat-politika alprogram kiemelt területeinek célkitűzéseire való hozzájárulás mértéke és minősége	10	20
4.	Fenntarthatóság (folytatás, megismétlés, átültetés)	8	15
Teljes (elégséges) pontszám		50*	
Bónuszpont			
Unió hozzáadott érték: a Párizsi Megállapodás megvalósításához való hozzájárulás			

5.	a) Hozzájárulás a 2018-as pályázati útmutató 2. részében lefektetett éghajlat-politikai szakterületekhez.	-	0 vagy 5
	b) Hozzájárulás a 2018-as pályázati útmutató 2. részében szereplő részletes munkaterületekhez.	-	0 vagy 5
6	Szinergiák (beleértve a többcélúságot és az integrációt/komplementaritást (max. 8 pont), a zöld közbeszerzést (max. 1 pont), az ökocímkét (max. 1 pont) és az uniós kutatások eredményének hasznosítását (max. 1 pont)) - Transznacionalitás (max. 4 pont)	-	15
Maximális pontszám			100

*A pályázatoknak minden egyes odaítélési szempont tekintetében el kell érniük legalább az odaítéléshez szükséges legalacsonyabb pontszámot, ÉS az összes olyan kritériumra összesen legalább 50 pontot kell kapniuk, amelynél minimális pontszámot szabtak meg.

1. Technikai koherencia és minőség

Ez a kritérium az előre jelzett projektkimenetek és eredmények elérése céljából előterjesztett lépések érthetőségére és megvalósíthatóságára fog összpontosítani. A lépések, valamint az előrelátható kimenetek és eredmények nem lehetnek ellentétesek a LIFE program egyetlen célkitűzésével sem. A projektakciók előtti kiindulási állapotot alaposan be kell mutatni, és a pályázatban egyértelmű kapcsolatot kell kimutatni a problémák és veszélyek, a projekt célkitűzések, a javasolt tevékenységek és azok várt eredményei között. Minden tevékenységet megfelelően ismertetni és számszerűsíteni kell, és szükség esetén azokat megfelelő térképeknek kell kísérniük. A pályázatban világosan le kell írni, hogy a benne szereplő tevékenységek hogyan, hol, mikor és ki által valósulnak meg.

A pályázatot úgy kell megfogalmazni, hogy az értékelők megállapíthassák, hogy a bevont konzorcium technikai eszközei és szakértelme milyen mértékben megfelelő a projekt megvalósításához.

Az ütemtervnek életszerűnek kell lennie, továbbá minden lehetséges nehézséget megfelelően ki kell értékelni a vonatkozó adatlapokon.

Minden olyan tevékenység, amely nem járul hozzá közvetlenül a projekt célkitűzéseinek megvalósításához, nem támogathatónak minősülhet (példa: a projekt megvalósításához nem kapcsolódó előkészítő tevékenységek vagy tanulmányok, bármilyen alapvető tudományos kutatás stb.). A pályázatok legfeljebb 20 pontot kaphatnak erre a kritériumra. Az odaítéléshez szükséges pontszám ezért a kritériumért 10 pont.

2. Pénzügyi koherencia és minőség (beleértve az ár-érték arányt)

Az előterjesztett költségvetést, illetve annak a javasolt tevékenységekkel és az alkalmazandó szabályokkal való összeegyeztethetőségét, valamint a javasolt megközelítés költséghatékonyágát is értékeli majd. Értékeli továbbá a javasolt projekt ráfordításainak megtérülését is az elvárt kimenetek tükrében.

A kedvezményezettek/társfinanszírozók pénzügyi hozzájárulásának, a javasolt költségvetésnek és a javasolt projektkiadásoknak meg kell felelniük a pályázóknak szóló LIFE iránymutatásokban megadott szabályoknak és elveknek, a LIFE Minta támogatási

szerződésnek¹ és a LIFE rendeletnek. A költségvetés átlátható (azaz megfelelően le vannak írva benne a költségtételek), következetes és költséghatékony legyen, ugyanígy a projekt kezelésére vonatkozóan is.

A pályázatok legfeljebb 20 pontot kaphatnak erre a kritériumra. Az odaítéléshez szükséges pontszám ezért a kritériumért 10 pont.

3. Uniós hozzáadott érték: a LIFE Éghajlat-politika alprogram kiemelt területeinek specifikus céljaihoz való hozzájárulás mértéke és minősége

Az egyes pályázatok – a LIFE rendelet 14. 15. és 16. cikke alapján (a LIFE Éghajlat-politika alprogramja) – a LIFE alprogram kiemelt területei egy vagy több célkitűzéséhez való hozzájárulásának mértéke és a hozzájárulás minősége.

Ennek a kritériumnak az értékelése különösen a projekt végére várt hatások (környezetvédelmi/éghajlat-politikai előnyök) mértékére és minőségére fog kiterjedni. Ezeknek konkrétan, reálisnak és lehetőség szerint számszerűsítettnek kell lenniük. A projektakciók következtében a projekt végére várt környezetvédelmi/éghajlat-politikai hatások nagyságát fogja értékelni a projekt kezdetén becsült vagy mért felállással összevetve.

Adott esetben figyelembe fogja venni azokat a területi és társadalmi összefüggéseket, amelyekre a projekt lépései várhatóan hatással lesznek. Az elvárt hatásokat a LIFE kulcsfontosságú projektindikátorokat szem előtt tartva kell közölni. Ez az értékelés csak azokat a lépéseket veszi figyelembe, melyek megvalósíthatóak a technikai és pénzügyi koherencia értékelésének alapján.

A pályázatok legfeljebb 20 pontot kaphatnak erre a kritériumra. Az odaítéléshez szükséges pontszám ezért a kritériumért 10 pont.

4. Uniós hozzáadott érték: fenntarthatóság (folytatás, megismétlés, átültetési potenciál)

A projekteredmények közép- és hosszú távú fenntarthatósága a végrehajtást követő fenntartási kapacitásra vonatkozik, kerüljön arra sor folytatással, megismétléssel vagy átültetéssel. A folytatás azt jelenti, hogy a projektben résztvevő entitások a projekt vége után továbbra is használják a projekt alatt végrehajtott megoldásokat. A folytatás további földrajzi terjeszkedéssel is járhat. A projekteredmények pusztán folytatása és fenntartása elegendő lesz az odaítélési pontszámhoz, míg a további földrajzi terjeszkedés annak várt hatóköre alapján kerül megítélésre, ami által összehasonlítható a megismétléssel vagy az átültetéssel.

A megismétlés azt jelenti, hogy a projektben alkalmazott megoldásokat újra ugyanúgy és ugyanazokra a célokra használják fel más entitások/ágazatok a projekt vége alatt vagy után.

Az átültetés azt jelenti, hogy a projektben alkalmazott megoldásokat másként vagy eltérő környezetvédelmi, éghajlat-politikai vagy kapcsolódó irányítási és információs célra használják fel ugyanazok vagy más entitások/ágazatok a projekt vége alatt vagy után.

A pályázóknak tanúsítaniuk kell a pályázataikban, hogy a közvetlen és/vagy közvetett pozitív hatásokat célzó megoldások (azaz technikák, módszerek, módszertanok, megközelítések és/vagy a kommunikációnak, az információ terjesztésének és a tudatosságnövelésének a lépései vagy támogató tevékenységei) a LIFE rendelet kapcsolódó célkitűzéseire tekintettel magukban hordozzák a folytatás, megismétlés és/vagy átültetés lehetőségét.

¹ Ideértve a Minta támogatási szerződés Általános feltételeit és X. mellékletét (Pénzügyi és adminisztratív útmutató) is: http://ec.europa.eu/environment/life/toolkit/pmtools/life2014_2020/index.htm

A sikeres folytatás, megismétlés és/vagy átvitel stratégiát igényel, amelynek része a projektek által nyújtott megoldások hatásának megsokszorozása és a szélesebb körű felhasználás mobilizálása, hogy kritikus tömeget érjenek el a projekt időtartama alatt, vagy a LIFE projekt befejezése után rövid és közepes időtávon belül. Ez meghaladja a tudásátadást és a hálózatépítést, és átülteti a projekt során kifejlesztett és/vagy alkalmazott megoldásokat a gyakorlatba a projekt időszakán túlmenően, máshol vagy más céllal. A pályázóknak egyértelmű és hiteles leírást kell adniuk az ezt biztosító előrelátható stratégiáról és lépésekről.

A pályázatok legfeljebb 15 pontot kaphatnak erre a kritériumra. Az odaítéléshez szükséges pontszám ezért a kritériumért 8 pont.

5. Uniós hozzáadott érték: hozzájárulás az éghajlat-politikai szakterületekhez és az éghajlat-politikai munkaterületekhez

Azok a projektpályázatok, amelyek egyértelműen a LIFE program 2018–2020. évi többéves munkaprogramjának² 4. szakaszában és a LIFE Éghajlat-politikai hagyományos projektek 2018-as pályázati útmutatójának 2. szakaszában meghatározott éghajlat-politikai szakterületek alá esnek, további 5 pontot kapnak erre a kritériumra.

Emellett azok a projektpályázatok, amelyek teljes mértékben összhangban vannak a LIFE Éghajlat-politikai hagyományos projektek 2018-as pályázati útmutatójának 2. szakaszában meghatározott munkaterületek egyikével, további 5 pontot kapnak.

Ennek a kritériumnak nincs az odaítéléshez szükséges minimum pontszáma.

6. Uniós hozzáadott érték: szinergiák és transznacionalitás:

-Szinergiák (beleértve a többcélúságot, az integrációt/komplementaritást, a zöld közbeszerzést, az ökokímét és az Európai Unió által finanszírozott kutatások eredményeinek alkalmazását):

A szinergiákat többcélú megközelítések és az egyéb uniós politikákba és finanszírozási mechanizmusokba való integráció és/vagy az ezekkel való komplementaritás révén lehet elérni. A pályázatok bónuszpontok illetik a szinergiákért és komplementaritási lépésekért, azok mértéke és minősége függvényében.

A **többcélú végrehajtási mechanizmus** azt jelenti, hogy a pályázat nemcsak a projekt specifikus fő éghajlat-politikai céljait tervezi megvalósítani, hanem egyéb célokat elérő konkrét lépéseket is elővételez.

Azok a projektpályázatok, amelyek – miközben egy specifikus éghajlat-politikai kérdésre összpontosítanak – fokozzák ezeknek a specifikus környezetvédelmi céloknak az egyéb szakpolitikai területekbe való **integrációját**, és/vagy **komplementaritást** érnek el ezekkel, és így más uniós szakpolitikák célkitűzéseivel szinergiákat hoznak létre, kedvezően kerülnek értékelésre. Maximum nyolc további pont adható a többcélú mechanizmusokért, az integrációért vagy komplementaritásért vagy ezek bármelyikének ötvözéséért.

Szinergiákat zöld közbeszerzésen és ökokímézési rendszer használatán keresztül is el lehet érni tekintve a zöld gyártási és szolgáltatásbiztosítási célok integrációját, valamint a Horizont

² [A Bizottság 2018. február 12-i 2018/210/EU végrehajtási határozata a LIFE program 2018-2020. évi többéves munkaprogramjának elfogadásáról](#)

2020 vagy annak elődprogramjai alatti kutatások eredményeinek hasznosítását. Így a **zöld közbeszerzés**³ alkalmazására való kötelezettség és/vagy **hivatalosan elismert ökocímkezési rendszerek** (mint például az uniós ökocímke⁴) termékeinek és/vagy szolgáltatásainak egyértelmű megvalósítási mechanizmuson keresztül történő előnyben részesítése egyenként egy bónuszpontot ér.

További bónuszpont jár a Horizont 2020 vagy a korábbi keretprogramok által finanszírozott, környezetvédelemmel és éghajlattal kapcsolatos kutatási és innovációs projektek eredményeinek **felhasználásáért**, amennyiben megfelelően bizonyítják a projekt általi felhasználás hozzáadott értékét.

Transznacionalitás (max. 4 pont)

A pályázatokat előnyben kell részesíteni, ha a tagállamok közötti transznacionális együttműködés alapvető fontosságú a projektcélok elérésének a garantálásához. Ezen kritérium alapján legfeljebb négy pluszpontot kap az a pályázat, amelynél a transznacionális megközelítés általi hozzáadott érték megfelelő bizonyítást nyer.⁵

Ennek a kritériumnak nincs az odaítéléshez szükséges minimum pontszáma.

Az odaítélési szakasz következtetése

Az értékelés alapján mindegyik pályázat a következő helyzetek valamelyikébe kerül:

- Ha bármely pályázat egy odaítélési szempontnál a jelzett odaítélési pontszám alatti végleges pontszámot kap, vagy az e kritériumokra kapott összes pontszáma kevesebb, mint 50 (minimális odaítélési pontszám), akkor „az odaítélési szakaszban elutasítva” értékelést fog kapni, és nem folytatják az értékelését.
- Az összes olyan pályázatnál, amely nem a fenti csoportba tartozik, az odaítélt összpontszám (maximális pontszám) a 6 odaítélési szempontra kapott végső pontszám összeadásával kapható meg.

1) A TELJES PÁLYÁZAT KIVÁLASZTHATÓSÁGI KRITÉRIUMAI

A pályázatoknál ellenőrzik a kiválaszthatósági kritériumoknak való megfelelést. Kérjük, tekintse meg a „Pályázati útmutató 2018” c. dokumentumot az eProposal alkalmazás használata, és a benyújtandó információk miatt. A kiválaszthatósági kritériumnak való megfelelés céljából a teljes pályázatnak tanúsítani kell a következőket:

- hozzájárul a LIFE rendelet 3. cikkében foglalt általános célkitűzések, és a LIFE rendelet 14., 15. és 16. cikkében foglalt vonatkozó konkrét célkitűzések közül egyhez vagy többhöz is,
- a LIFE Éghajlat-politika alprogramja (LIFE rendelet 13. cikkében meghatározott módon) kiemelt területeinek hatálya alá tartozik, amelynek keretében a pályázatokat benyújtották,

³ A zöld közbeszerzéshez lásd http://ec.europa.eu/environment/gpp/index_en.htm és különösen http://ec.europa.eu/environment/gpp/buying_handbook_en.htm és http://ec.europa.eu/environment/gpp/eu_gpp_criteria_en.htm

⁴ <http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/eu-ecolabel-products-and-services.html>

⁵ A LIFE Rendelet szerinti értelmezésben a „transznacionális” csak a tagállamok közötti, valamint a tagállamok és a LIFE programban a LIFE rendelet 5. cikke alapján részt vevő harmadik országok közötti együttműködésre vonatkozik. Az Unión kívüli, illetve tengerentúli országokban és területeken végzett tevékenységek bár lehetségesek a LIFE rendelet 6. cikke szerint, de magasabb pontszámot nem érnek ezen odaítélési szempont alapján.

- Az Unióban és/vagy azokon a területeken, amelyekre a Szerződések és a vívmányok vonatkoznak, vagy a LIFE rendelet 5. és 6. cikkében meghatározott, a „Pályázati útmutató 2018” c. dokumentumban megadott kivételek egyikét teljesíti.
- megfelel a LIFE rendelet 2. cikk (a), (b), (c) és (h) pontjában foglalt következő projekt típusok valamelyikének:
 - „Kísérleti projekt”: korábban vagy máshol még nem alkalmazott vagy vizsgált technikát vagy módszert alkalmazó projekt, amely a jelenlegi bevált gyakorlatokkal összehasonlítva környezetvédelmi és éghajlat-politikai előnyökkel járhat, és amely a továbbiakban hasonló helyzetekben szélesebb körben alkalmazható;
 - „Demonstrációs projekt”: a projekt konkrét, például földrajzi, ökológiai vagy társadalmi-gazdasági összefüggéseiben új vagy ismeretlen akciókat, módszertanokat vagy megközelítéseket a gyakorlatban létrehozó, vizsgáló, értékelő és terjesztő projekt, és amely hasonló körülmények között máshol is alkalmazható;
 - „Bevált gyakorlati projekt”: olyan projekt, amely a projekt sajátos körülményeit figyelembe véve megfelelő, költséghatékony és korszerű technikákat, módszereket és megközelítéseket alkalmaz;
 - „Tájékoztató, tudatosságnövelő és terjesztési projektek”: az éghajlat-politikai alprogram terén történő kommunikáció, információterjesztés és tudatosságnövelés támogatására irányuló projektek.
- nem összpontosít kutatásra, vagy nagyméretű infrastruktúra kialakítására
- nem szolgál a nemzeti vagy uniós törvények alatti kötelezettségekből származó kompenzációs intézkedések finanszírozására.
- A teljes pályázatnak szintén tanúsítania kell az egyes kiemelt területek kiválaszthatósági kritériumainak való megfelelést:
- Az éghajlatváltozás mérséklése és az Alkalmazkodás az éghajlatváltozáshoz kiemelt területek alá tartozó kísérleti, demonstrációs és bevált gyakorlati projekteknek olyan lépéseket kell tartalmazniuk, amelyek számottevő és mérhető közvetlen hatást gyakorolnak a megcélzott környezetvédelmi és/vagy éghajlat-politikai tárgykör(ök)re.
- Az **Éghajlat-politikai irányítás és tájékoztatás kiemelt terület** alá tartozó kísérleti, demonstrációs, bevált gyakorlati vagy tájékoztató, tudatosságnövelő és terjesztési projekteknek olyan lépéseket kell tartalmazniuk, amelyek számottevő és mérhető közvetlen vagy közvetett hatáshoz vezetnek a megcélzott éghajlat-változási tárgykör(ök) tekintetében azáltal, hogy számottevő és mérhető közvetlen hatást gyakorolnak a környezetvédelmi és/vagy éghajlathoz kapcsolódó megcélzott irányítási, információs és/vagy tudatosságnövelő és terjesztési tárgykör(ök)re.

Azok a pályázatok, amelyek egy vagy több, fentebb felsorolt kiválaszthatósági kritériumnak sem felelnek meg, nem kiválasztottnak minősülnek, és értékelésüket megszüntetik.

2) A TELJES PÁLYÁZAT ELFOGADHATÓSÁGI ÉS KIZÁRÁSI SZAKASZA

A pályázatoknál ellenőrzik az általános támogathatósági, kiválasztási és kizárási feltételeknek való megfelelést (lásd a jelen útmutató 13. szakaszában a kérdések részletes listáját) az alábbiak szerint:

1. Adott esetben, az alább felsorolt, **aláírt nyilatkozatokat (A3, A4, A6, A8 adatlapok)** feltöltik az eProposal alkalmazás vonatkozó felületén (lásd az alkalmazás útmutatójában szereplő utasításokat). Ha ezeket a nyilatkozatokat nem csatolja, vagy nem tünteti fel világosan a pénzügyi hozzájárulást (A3, A4 és A6 adatlapok), akkor az a pályázat kizárását eredményezheti a kiértékelés további részéből. Az A3 és A4 adatlapok aláírása egyben annak igazolását is jelenti, hogy a kedvezményezettek nincsenek a **költségvetési rendelet** 106. cikk (1) bekezdésében és 107. cikkében hivatkozott helyzetek valamelyikében (*Bizottsági rendelet, 966/2012/EU Euratom rendelethez (2012. október 25.)*).⁶

A beszkenelt és (az eProposal alkalmazásban) feltöltött **A3, A4** (csak ha egy vagy több társult kedvezményezett van) és **A6** (csak ha egy vagy több társfinanszírozó van) pályázati adatlapokat keltezéssel és aláírással kell ellátni az aláíró személy pozíciójának és teljes nevének feltüntetésével, amely egyértelműen igazolja a dokumentumot. Ha a társfinanszírozói kötelezettségvállalás állapota ebben a szakaszban „nem végleges”, akkor a nyilatkozatban ki kell fejteni annak aktuális állapotát.

2. A B1 adatlapot (a projekt összefoglaló leírása) angolul kell kitölteni.

3. A koordináló kedvezményezettet hivatalosan bejegyezték az Európai Unió területén? **Amennyiben a LIFE pályázat nem teljes mértékben felel meg a fenti kritériumoknak (pl. hiányoznak a kötelező aláírások / az aláírások dátumai), a Szerződő Hatóság először küld egy üzenetet a koordináló kedvezményezettnek az eProposalon keresztül, amelyben jelzi, hogy mely adatlapok hiányoznak.**

A koordináló kedvezményezettnek **5 munkanap** áll rendelkezésre, hogy válaszoljon, és a hiányzó vagy nem teljes dokumentumokat, illetve adatlapokat (az eProposal alkalmazáson keresztül) megküldje. Kivételes körülmények esetén az ajánlatkérő a határidőt meghosszabbíthatja.

E folyamat végére minden olyan LIFE pályázatot, amely nem felel meg teljes mértékben a fenti kritériumoknak elfogadhatatlannak nyilvánítanak, és kiesik az értékelésből.

3) A TELJES PÁLYÁZAT PÉNZÜGYI KIVÁLASZTÁSI SZAKASZA

A pályázatokat ellenőrzik, hogy megfelelnek-e a pénzügyi kiválasztási kritériumoknak. Azokat a pályázatokat, amelyek az alábbiakban felsorolt pénzügyi kiválasztási kritériumok közül egynek vagy többnek nem felelnek meg, nem kiválasztottnak nyilvánítják.

„A” lépés:

A közjogi szerveken kívüli minden pályázónak (koordináló kedvezményezett) bizonyítania kell a pályázata mellékleteként, hogy a Költségvetési rendelet (Bizottsági rendelet (EB, Euratom) 1268/2012/EU, Euratom 2012. október 29-i rendelete) alkalmazási szabályainak 202. cikkében meghatározott pénzügyi kiválasztási kritériumnak megfelel, vagyis „a pályázó stabil és elegendő finanszírozási forrással rendelkezik a tevékenysége folytatásához abban az időszakban, amikor az akciókat megvalósítja”. Ezért a közjogi szervek kivételével minden koordináló kedvezményezettnek a LIFE pályázat mellékleteként be kell nyújtania az alábbi adminisztratív és pénzügyi dokumentumokat. Felhívjuk a figyelmet, hogy e mellékleteket a Szerződő Hatóság attól függetlenül kéri, hogy azok kötelezőek vagy sem az adott típusú szervezet számára a koordináló kedvezményezett tagállamának nemzeti jogszabályai szerint:

⁶ HL L298., 2012.10.26.

A. A. Ki kell tölteni a LIFE pályázati csomaghoz biztosított „LIFE egyszerűsített pénzügyi kimutatást”, és Excel-fájlként csatolni kell a pályázathoz (fel kell tölteni).

B. A legutolsó vagyonszerűség és eredménykimutatás. Ezt a dokumentumot mellékelni kell a LIFE pályázathoz egy szkennelt, A4-es méretben kinyomtatható PDF-fájlként. Ha a pályázó még nem rendelkezik vagyonszerűséggel és eredménykimutatással, mert a szervezet csak nemrég lett létrehozva, akkor biztosítani kell egy gazdálkodási/üzleti tervet (legalább 12 hónapra előre), amelyben a pénzügyi adatok a nemzeti jogszabályokban megkövetelt szabványnak megfelelően vannak előállítva.

C. Ha a pályázatban kért teljes uniós hozzájárulás meghaladja a 750 000 eurót, akkor külső könyvvizsgáló által készített auditjelentést kell benyújtani. A jelentésnek igazolnia kell, hogy az elszámolások az utolsó pénzügyi évre rendelkezésre állnak. A dokumentumot csak a pályázó szervezettől független szakképzett könyvvizsgáló készítheti el. A független könyvvizsgálat dokumentációjának elkészítéséért felelős személyeknek szerepelniük kell a tagállamok könyvvizsgálói nyilvántartásában, akik jóváhagyással rendelkeznek könyvvizsgálói dokumentumok törvényszerű auditálására.

A fent említett auditálást a Nemzetközi Könyvvizsgálati Standardok és Etikai Kódex szerint kell elvégezni.

A könyvvizsgálati dokumentumot mellékelni kell a LIFE pályázathoz egy szkennelt, A4-es méretben kinyomtatható PDF-fájlként. Újonnan létrehozott szervezet esetén, az auditor által átadott tanúsítványnak egy gazdálkodási/üzleti terven kell alapulnia, amelyben a pénzügyi adatokat a vonatkozó nemzeti előírások szerint adták meg.

Egy magát (az A2-es pályázati adatlapon) közjogi szervnek nyilvánító pályázónak (koordináló kedvezményezett) egy teljesen kitöltött, keltezéssel és aláírással ellátott „Közjogi szerv nyilatkozata” c. dokumentumot kell benyújtania pénzügyi mellékletként. Ez a melléklet külön Word fájlként érhető el a LIFE pályázati csomagban.

Amennyiben a LIFE pályázatból egy vagy több kötelező pénzügyi melléklet hiányzik, a Szerződő Hatóság először küld egy üzenetet az eProposalon keresztül a koordináló kedvezményezettnek, megjelölve a hiányzó mellékleteket.

A Szerződő Hatóság arra is felhasználja ezt az időszakot, hogy bekérje a szükséges pénzügyi mellékleteket és/vagy igazoló dokumentációt, amennyiben bármely közjogi szerv státuszával kapcsolatban kétség merülne fel.

A koordináló kedvezményezettnek 5 munkanap áll rendelkezésére a válaszadásra, és hogy az eProposalon keresztül biztosítsa a hiányzó vagy hiányos mellékleteket. Kivételes körülmények esetén az ajánlatkérő a határidőt meghosszabbíthatja.

E folyamat végére minden olyan LIFE pályázatot, amely nem felel meg teljes mértékben a fenti kritériumoknak elfogadhatatlannak nyilvánítanak, az kiesik az értékelésből.

„B” lépés:

A pénzügyi ellenőrzés célja a következő megerősítése: „a pályázónak stabil és elégséges finanszírozási forrásokkal kell rendelkeznie tevékenységének folytatásához az egész időszakban, amelynek során a tevékenység megvalósul... és hogy közreműködjön annak támogatásában”.

Az Szerződő Hatóság felhasználja az összes rendelkezésre álló információt, hogy felmérje, teljesítik-e a társult kedvezményezettek és a pályázó a kiválasztási és a kizárási kritériumokat. Költségvetési rendelet alkalmazási szabályainak⁷ 202. cikke alapján a pályázatot

⁷ A Bizottság 2012. október 29-i 1268/2012/EU felhatalmazáson alapuló rendelete az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról szóló 966/2012/EU, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendelet alkalmazási szabályairól (HL L 362., 2012.12.31., 1. o.).

visszaautasítják, ha az értékelőnek meggyőző bizonyítéka van arra, hogy az valamelyik alábbi kategóriába tartozik:

- ha van elérhető információ amely azt jelzi, hogy a koordináló kedvezményezett és/vagy egyik társult kedvezményezettje a kizárási nyilatkozat ellenére a Költségvetési rendelet 106. cikk (1) bekezdésében és 107. cikkében jelzett kategóriákba tartozik⁸
- A koordináló kedvezményezettel és/vagy a társult kedvezményezettek bármelyikével kapcsolatos, uniós intézmény által lefolytatott felülvizsgálat világosan igazolta azt, hogy nem képesek megfelelni az Európai Unió pályázataira vonatkozóan előírt, különösen a LIFE programra is alkalmazandó adminisztratív szabályoknak.
- a koordináló kedvezményezettnek kifizetetlen adóssága van a Szerződő Hatóság felé a pályázata benyújtása időpontjában.

A magántulajdonban lévő kereskedelmi és magántulajdonban lévő nem-kereskedelmi szervezetek esetében:

- a pályázattal benyújtott könyvvizsgálói jelentés vagy a könyvvizsgáló által hitelesített vagyommérleg és eredménykimutatás nem adott „fenntartás nélküli véleményt” a koordináló kedvezményezett pénzügyi életképességéről⁹;
- a pénzügyi megvalósíthatósági vizsgálat alapján megállapítást nyert, hogy a koordináló kedvezményezett nem rendelkezik kellő pénzügyi erőforrással a rá eső részének javasolt projektperióduson belüli társfinanszírozására;
- a pénzügyi megvalósíthatósági vizsgálat alapján megállapítást nyert, hogy a koordináló kedvezményezett nem rendelkezik kellő kapacitással az előírányzott költségvetéshez biztosított pénzösszeg kezelésére a javasolt projektperióduson belül;

A koordináló kedvezményezett pénzügyi életképessége és a nagy uniós támogatások kezelésére vonatkozó kapacitása a megadott pénzügyi információk alapján kerülnek kiértékelésre.

A pénzügyi megvalósíthatósági vizsgálat annak értékelésére is használható, hogy szükséges-e pénzügyi garancia a projekt uniós előfinanszírozásának teljes vagy részleges fedezetének biztosításához. Különösen a következő esetekben szükséges pénzügyi garancia biztosítása:

1) a **magántulajdonban lévő kereskedelmi szervezetek** pályázatai, ha az alábbi kritériumok közül kevesebb, mint 2 teljesül:

1. az „igényelt teljes támogatás osztva a projektévek számával” / „részvényesek saját tőkéje” arány kisebb, mint 1
2. a „forgóeszközök” / „rövid lejáratú kötelezettségek” arány nagyobb, mint 1
3. az „összes tartozás” / „mérlegfőösszeg” arány kisebb, mint 0,8
4. a működési profit pozitív

2) a **magántulajdonban lévő nem-kereskedelmi szervezetek** (NGO-k) pályázatai, ha az alábbi 3 kritérium közül egy sem teljesül:

1. az „igényelt teljes támogatás osztva a projektévek számával” / „állami támogatások” arány kisebb, mint 1

⁸ Az Európai Parlament és a Tanács 966/2012/EU, Euratom rendelete (2012. október 25.) az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról és az 1605/2002/EK, Euratom tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 298., 2012.10.25., 1. o.)

⁹ azaz nyilatkozatot arról, hogy a könyvvizsgáló az általánosan elfogadott könyvvizsgálati standardoknak megfelelően és a szükséges munka hatályára való korlátozás nélkül végezte el a feladatot a véleménye kifejtésére, hogy az auditált pénzügyi kimutatások a megfelelő vagy általánosan elfogadott számviteli elvekkel összhangban készültek, és hogy valós és hű képet nyújtanak a szervezet pénzügyi helyzetéről és működés eredményeiről.

2. a „forgóeszközök” / „rövid lejáratú kötelezettségek” arány nagyobb, mint 1
3. az „összes tartozás” / „mérlegfőösszeg” arány kisebb, mint 0,8

A kereskedelmi és nem kereskedelmi magánszervezetek pályázata elutasításra kerül, ha egyetlen feltétel sem teljesül, és a hányadosok jelentősen eltérnek a fent jelzett küszöbértékektől.

I. A FINANSZÍROZÁSRA JAVASOLT ÉS A FELÜLVIZSGÁLATI SZAKASZRA BEADANDÓ PROJEKTEK VÉGSŐ LISTÁINAK, valamint A TARTALÉKLISTÁKNAK A MEGÁLLAPÍTÁSA

Az odaítélési szakasz következtetéseit után a szerződő hatóság megállapítja a finanszírozásra javasolt projektek végső listáját az egyes kiemelt területeknek megfelelően, továbbá létrehozza az elérhető költségvetésből nem finanszírozható, legjobb pontszámot kapott projektek tartaléklistáját is az egyes kiemelt területeknek megfelelően. A tartaléklisták a rendelkezésre álló LIFE költségvetés további 20%-át ölelik fel az egyes kiemelt területeknek megfelelően. Mindegyik listát a 2018-os LIFE program végrehajtásának finanszírozásáról szóló bizottsági határozat alapján az egyes kiemelt területekhez tervezett költségvetési előirányzatok szerint kell összeállítani.

Ha egy adott listában szereplő pályázatok nem teszik lehetővé az előirányzott költségvetés teljes kihasználását, a Szerződő Hatóság újra kioszthatja a fennmaradó támogatásokat egy másik listán szereplő pályázatoknak.

A pályázatokat a teljes kapott pontszámuk szerint rangsorolják, és a LIFE rendeletben meghatározott alábbi feltételeket veszik figyelembe:¹⁰

A. *„A Bizottságnak különös figyelmet kell fordítania azon transznacionális projektekre, ahol a nemzetközi együttműködés létfontosságú a környezetvédelmi és éghajlat-politikai célkitűzések biztosítása érdekében, illetve törekednie kell annak biztosítására, hogy a költségvetési források projektekre szánt részének legalább 15%-át nemzetközi projektekre osszák ki. (a 19. cikk (7) bek. kivonata)*

A „hagyományos” projektekhez elérhető végleges forráselosztások meghatározásakor a Szerződő Hatóság figyelembe veszi az Előkészítő, Technikai segítségnyújtási és integrált projektekhez odaítélt támogatásokat.

Az alábbi kiegészítő szabályok kerülnek alkalmazásra a LIFE Éghajlat-politika alprogram alatt finanszírozásra javasolt projektek végső listáinak és a tartaléklistáinak a kialakítása szempontjából:

Az egy listához tartozó (vagy ahol szükséges, több listához tartozó), azonos pontszámmal rendelkező pályázatok esetében a legmagasabb teljes odaítélési pontszámot¹¹ kapott pályázat élvez elsőbbséget (ha ez szintén megegyezik, akkor a legmagasabb uniós hozzáadott értékű¹² pályázatot részesítik előnyben).

II. ÉRTÉKELÉSI HATÁROZAT ÉS A LIFE BIZOTTSÁG TÁJÉKOZTATÁSA

A Szerződő Hatóság kiválasztási eredményeinek hivatalos jóváhagyását (értékelési határozat) követően a pályázók hivatalos értesítést kapnak pályázatuk értékelésének eredményéről és adott esetben az elutasítás okáról. Az eredményekről a LIFE Bizottság is tájékoztatást kap.

Az elérhető költségvetés maximum 100%-áig finanszírozásra javasolt projektek végső listájában felsorolt pályázatok ezután a felülvizsgálati szakaszba lépnek.

Felülvizsgálati szakasz

¹⁰ A természet és biodiverzitás százalékanak növeléséről szóló, felhatalmazáson alapuló rendelet módosításainak megfelelően.

¹¹ Az odaítéléshez szükséges teljes pontszám az 1., 2., 3. és 4. odaítélési szempontokra adott pontok összege.

¹² A 3., 4., 5. és 6. odaítélési szempont pontszámainak összege.

A felülvizsgálati szakasz célja a finanszírozásra javasolt pályázatok számára az összes nyitott kérdés (az egyes akciók megvalósíthatósága, költséghatékonyasága, támogathatósága), a LIFE rendeletnek, illetve a LIFE Minta támogatási szerződés Általános feltételeinek való megfelelés tisztázása.

A felülvizsgálati szakasz során a Szerződő Hatóság felkérheti a pályázót, hogy további adatokat szolgáltatson a pályázat egyes szempontjai kapcsán, és/vagy módosításokat/javításokat hajtson végre az eredeti pályázaton. A koordináló kedvezményezett megkérhetik, hogy hagyjon el bizonyos akciókat és/vagy hogy csökkentse a projekt költségvetését, valamint a projekt uniós pénzügyi hozzájárulását, és/vagy az Unió társfinanszírozási arányát.

A pályázónak **15 naptári nap** áll rendelkezésére a kérdések megválaszolására.

A Szerződő Hatóság elküldi az összes felülvizsgálati kérdést és utasítást az eProposal alkalmazáson (az eProposal Mailbox használati útmutatóját megtalálja az eProposal weboldalán is) keresztül a koordináló kedvezményezettnek.

A pályázók nem módosíthatnak semmit a pályázatukon, kivéve azt, amire a Szerződő Hatóság őket megkéri.

Megjegyzendő, hogy a pályázónak kiküldött kérdéseket, illetve módosítási kérelmeket tartalmazó felülvizsgálati levél a Szerződő Hatóság részéről nem von maga után semmilyen kötelezettséget a pályázat finanszírozására vonatkozóan. Továbbá a Szerződő Hatóság dönthet úgy is a beérkezett válaszok alapján, hogy csökkentti a projekt költségvetését, vagy megvonja a projekt finanszírozását.

A felülvizsgálati szakasz végére, az összes megtartott projekt várhatóan a LIFE rendelet és a Támogatási szerződés minden technikai és pénzügyi követelményével koherens lesz, és azoknak megfelel. Azt a pályázót, aki sikeresen teljesítette a felülvizsgálati szakaszt, felkérlik, hogy nyújtsa be az összes, **megerősített** szándéknyilatkozatot a társult kedvezményezettjeitől/társfinanszírozóitól úgy, hogy a kapcsolódó adatlapokon és mellékleteken szerepeljen az eredeti aláírásuk és pecsétjük.

A pályázóknak nem kell az összes felülvizsgált pályázaton módosítást végrehajtani a felülvizsgálati szakasz lezárása után, hacsak a Szerződő Hatóság ezt külön nem kéri.

III. A TARTALÉKLISTÁN LÉVŐ PÁLYÁZATOK FELHASZNÁLÁSA

A felülvizsgálati folyamat eredményeként vagy a finanszírozásra javasolt kezdeti listáról történő egy vagy több pályázat visszavonása miatt a LIFE társfinanszírozási költségvetés elérhetővé válhat a tartaléklistán eredetileg felsorolt és a 100%-ban elérhető költségvetésen túli 20%-ot képviselő pályázatok számára.

Ebben az esetben egy új odaítélési határozatot hoznak a finanszírozást nyert pályázatok felsorolásával. Ezek a pályázatok rangsorolásuk szerint kerülnek meghatározásra.

A kiválasztott pályázatok ezután a felülvizsgálati szakaszba jutnak, ahol ellenőrzik a LIFE társfinanszírozás feltételeinek való teljes megfelelést.

Ezt a folyamatot többször is végre lehet hajtani az elérhető éves LIFE költségvetés teljes mértékű felhasználása érdekében.

IV. A TÁMOGATÁSI SZERZŐDÉSEK ALÁÍRÁSA

A Szerződő Hatóság az elfogadásról odaítélési határozatot fogad el, melyet követően a koordináló kedvezményezett és az ajánlatkérő támogatási szerződést készít és ír alá.

AZ ÉGHAJLAT PÁLYÁZATOK RÉSZLETES ÉRTÉKELÉSI ADATLAPJAI

Nyitó szakasz*

Kezdeti kritériumok

1. Az eProposal alkalmazás segítségével nyújtották be a pályázatot a kitűzött határidőn belül?	Igen/Nem
2. Az eProposal-ban a megfelelő LIFE 2018 pályázati adatlapokat használták?	Igen/Nem

*A kezdeti ellenőrzést az eProposal alkalmazáson keresztül kell elvégezni, nem pedig az ESAP adatbázisban.

Odaitélési szakasz¹³

1. Technikai koherencia és minőség

Ezen kritérium értékelésekor az alábbi pontot kell figyelembe venni:

1. Alaposan körülírták a projekt végrehajtását megelőző körülményeket (problémák és veszélyek, előkészítő tevékenységek állapota, mint például vizsgálat/kutatás, jóváhagyások, engedélyek stb.)?
2. Van egyértelmű logikai kapcsolat a problémák/veszélyek, illetve a célkitűzések, javasolt akciók és azok várható eredményei között?
3. Alkalmaznak az akciók a megfogalmazott célok elérésére? Egyértelműen megadták, hogy a tevékenységeket hogyan, mikor, hol (szükség esetén térképek csatolása), miért és ki fogja végrehajtani? Közvetlenül hozzájárul az összes tevékenység a projekt célkitűzéseinek eléréséhez? Megfelelően számszerűsítettek? A lényeges érintett feleket bevonják az akciók megtervezésébe és kivitelezésébe?
4. Ha földvásárlást terveznek a pályázat keretében, akkor a pályázó milyen mértékben vette figyelembe a LIFE természet és biodiverzitás 2018-as pályázati útmutatójában (2.4.3. szakasz, Tevékenységtípusok) említett földvásárlási technikai kritériumokat? Továbbá, a földvásárlás, hosszú távú földbérlet, illetve egyszeri kompenzáció esetén: mellékelték az illetékes hatóság vagy a közjegyző levelét, amelyben megerősítik, hogy a földterület hektáronkénti ára nem magasabb az ilyen típusú és fekvésű földtípus átlagos áránál?
5. Megfelelően leírták és számszerűsították a projekt várható eredményeit (pl.: éghajlattal kapcsolatos hatások, megismétlési hatások) a kulcsfontosságú projektindikátorok táblázatában és a pályázat szövegében egyaránt? Tervezik mind a projekt hatásainak, mind pedig a projekt előrehaladásának a monitorozását?
6. A koordináló kedvezményezett jól szervezi és irányítja a projekt működési és irányítási struktúráját? Megpályázták a szükséges eszközöket (berendezések, személyzet stb.) a helyes megvalósításhoz?
7. Megfelelő / elegendő / hozzáértő / koherens a partnerség a projekt célkitűzéseivel és intézkedéseivel? Megfelelőek a projekt megvalósításához a bevont technikai eszközök és a szakértelem?

¹³ Felhívjuk a figyelmet, hogy az alábbi kérdések listája tájékoztató jellegű és nem teljes körű. Jelen dokumentum 2. szakaszában meghatározott odaitélési szempont tekinthető továbbra is referenciaszövegnek.

<p>8. A benyújtandó anyagok, mérföldkövek és ütemtervek átfogóak, realisak és a várt eredményekkel koherensek-e? Kiemelten számításba vették az előkészítő intézkedések és engedélyezési eljárások hosszát, valamint a kedvezőtlen időjárási körülményeket stb.? Azonosítottak végrehajtási kockázatokat és egyéb tényezőtől függő intézkedéseket? Helyesen mérték fel a potenciális nehézségeket (intézkedések megvalósíthatósága, lehetséges kockázatok stb.), és megfelelő előkészületeket tettek-e ezek megelőzésére, például az érintettekkel történő előzetes konzultációval, készenléti terv készítésével stb.? Vannak-e még a projekt megvalósítása előtt szükséges engedélyek, meghatalmazások vagy környezeti hatásvizsgálatok, vagy azok már rendelkezésre állnak?</p>
<p>9. Milyen mértékben tartalmaz a pályázat világos és realisztikus kommunikációs, tapasztalatcserét célzó, hálózatépítési és terjesztési stratégiát? Minden szükséges kommunikációs követelménynek eleget tettek? Megfelelőek és jól megtervezettek ezek a tevékenységek a projekteredmények és a tanulságok kommunikálása, illetve terjesztésére?</p>
<p>2. Pénzügyi koherencia és minőség (beleértve az ár-érték arányt)</p> <p>Ezen kritérium értékelésekor az alábbi pontokat kell figyelembe venni:</p>
<p>1. Indokolt és következetes a költségvetés, és a költségek megfelelésben vannak a megpályázott intézkedésekkel és eszközökkel?</p>
<p>2. Költséghatékony a javasolt megközelítés? A projekt költséghatékony, és megtérül a ráfordítás?</p> <p>Különös tekintettel az alábbiakra: Észszerű a teljes beruházás tekintettel a várható kimenetekre és hatásokra? Mennyiben mutatja a pályázat, hogy más uniós finanszírozási forrásokat is figyelembe vettek a pályázat előkészítése során? Fennáll annak a kockázata, hogy egyes akciók más projektek kötelező kompenzációs tevékenységei (Élőhelyvédelmi irányelv 6. cikke), vagy hogy az egyik társfinanszírozó más projektek kötelező kompenzálásaként vesz részt a projektben (Élőhelyvédelmi irányelv 6. cikke)?</p>
<p>3. Az összes költségkategóriába tartozó költség (közvetlen személyzeti költségek; utazási és ellátási költségek; alvállalkozói szerződések költségei /más néven: „külső segítségnyújtási költségek”/; tartós cikkek költségei: (amortizáció) infrastruktúra és a berendezés költségei, prototípus költségei; földvásárlás költsége/hosszú távú földbérlés/egyszeri támogatás leírása a földhasználati jogoknál; fogyóeszközök költségei; és más egyéb költségek) indokolt, kellő részletességgel körülírt; megfelelően kiosztott, továbbá megfelel a pályázóknak szóló LIFE iránymutatások, a LIFE Minta támogatási szerződés (különösen I. melléklet – Általános feltételek és X. melléklet – Pénzügyi és igazgatási iránymutatások), illetve a LIFE rendelet szabályainak és elveinek (azaz elszámolható)?</p> <p>Különösen: a felmerülő kiadások során amikor szükséges és/vagy lehetséges történik pályáztatás/közbeszerzés? A költségek észszerűek az országos körülményeket illetően? A projektmenedzsment költségek a projekt méretét és céljait illetően észszerűek?</p>
<p>4. Megfelel-e az előírányzott társfinanszírozás a maximális társfinanszírozás értékének, és indokolt-e a költségvetés elosztása a kedvezményezettek között?</p>

<p>5. Konkrét pontok:</p> <p>5.1. Közvetlen személyzeti költség: Alkalmazták a köztisztviselői bérköltségnél a „+2%”-os szabályt?</p> <p>5.2. Külső segítségnyújtási költségek: Ahol a külső segítségnyújtás költségei magasabbak, mint a teljes projekt költségvetés 35%-a, ott adtak koherens magyarázatot az alvállalkozások ilyen magas szintjére?</p>
<p>3. Uniós hozzáadott érték: a LIFE Éghajlat-politika alprogramja kiemelt területeinek specifikus céljaihoz való hozzájárulás mértéke és minősége</p> <p>Ezen kritérium értékelésekor az alábbi pontokat kell figyelembe venni:</p>
<p>1. Milyen mértékben járul hozzá a LIFE rendelet 14., 15. és 16. cikkében lefektetett, a LIFE Éghajlat-politika alprogram kiemelt területeinek egy vagy több kiegészítő specifikus céljához?</p>
<p>2.</p> <p>Milyen mértékben ért el a projekt a végéhez képest, és a kezdeti időpontban becsült vagy mért értékekhez viszonyítva konkrét, reális és számszerűsített éghajlat-politikai hatásokat, adott esetben életciklus-megközelítést alkalmazva?</p>
<p>4. Uniós hozzáadott érték: Fenntarthatóság (folytatás, megismétlés, átültetési potenciál)</p>
<p>1. Meggyőzően tanúsítja a pályázat, hogy sor fog kerülni a javasolt megoldások és a kapcsolódó, elvárt társadalmi és gazdasági hatások folytatására, megismétlésére és/vagy átültetésére a projekt vége után? Alátámasztja ezt egy kellően ambiciózus és egyben hiteles stratégia és akcióterv, amelynek célja egy kritikus tömeg elérése és a szélesebb körben való alkalmazás mobilizálása a projekt alatt és/vagy a projekt végét követő rövid vagy közepes időtávon belül?</p>
<p>2. Milyen mértékben haladja meg a javasolt megközelítés a tudásátadást és a hálózatépítést, és ülteti át a gyakorlatba a projekt során kifejlesztett és/vagy alkalmazott megoldásokat a projekt időszakán túlmenően, máshol vagy más céllal?</p>
<p>3. Tervezték akciókat a projekt lezárását követő finanszírozás biztosítására? Elővételezi a projekt, hogy a javasolt megoldásai megtakarításokat és/vagy bevételt fognak generálni?</p>
<p>5. Uniós hozzáadott érték: Hozzájárulás az éghajlat-politikai szakterületekhez és az éghajlat-politikai munkaterületekhez</p> <p>Ezen kritérium értékelésekor az alábbi pontokat kell figyelembe venni:</p>
<p>1. A projekt egyértelműen és teljes mértékben megfelel legalább egy éghajlat-politikai szakterületnek? Megfelelően jelezték ezt a vonatkozó adatlapon? A projekt legfontosabb akciói egyértelműen összpontosítanak a megcélzott szakpolitikai terület(ek)re?</p>
<p>2. A projekt egyértelműen és teljes mértékben megfelel legalább egy munkaterületnek? A projekt legfontosabb akciói egyértelműen összpontosítanak a megcélzott munkaterületekre?</p>
<p>6. Uniós hozzáadott érték: Szinergiák (beleértve a többcélúságot és az integrációt/komplementaritást, a zöld közbeszerzést, az ökocímkét és az uniós kutatások eredményeinek alkalmazását) és transznacionalitás</p> <p>Ezen kritérium értékelésekor az alábbi pontokat kell figyelembe venni:</p>

1. Amellett, hogy egy területre összpontosít, mennyiben rendelkezik a projekt többcélú végrehajtási mechanizmussal és az egyéb uniós szakpolitikák szinergiájának létrehozását célzó konkrét intézkedésekkel (pl. munkahelyek és növekedés, társadalmi integráció) és finanszírozási mechanizmusokkal anélkül, hogy veszélyeztetné a

2. Mennyire integrálja a projekt a konkrét éghajlatvédelmi célkitűzéseket más uniós szakpolitikai területekbe és/vagy ér el ezekkel komplementaritást? Egyértelműen azonosíthatók ezek a politikai területek és a projekt várható hozzájárulása? A releváns döntéshozók kellően elkötelezettek? Tervezték releváns akciókat az integráció és/vagy a komplementaritás biztosítására? Megfelelően minősítették és számszerűsítették az egyéb szakpolitikai területekre gyakorolt hatást? Azonosították és számszerűsítették a konkrét társadalmi és gazdasági előnyöket?

3. Elkötelezi magát a konzorcium a zöld közbeszerzés használata és/vagy a **hivatalosan elismert ökocímkézési rendszerek** (mint például az uniós ökocímke¹⁴) termékeinek és/vagy szolgáltatásainak előnyben részesítése mellett? Ezt egyértelmű megvalósítási mechanizmuson keresztül népszerűsítik?

4. Tervezik a pályázat során felhasználni az uniós kutatási és innovációs programok eredményeit, különös tekintettel a Horizont 2020 vagy a korábbi keretprogramok által finanszírozott, környezetvédelemmel és éghajlattal kapcsolatos kutatási és innovációs projektekre? Megfelelően bemutatták a felhasználás szempontjából lényeges kutatási eredményeket? Meggyőzően bizonyították, hogy milyen módon fogják azokat felhasználni a LIFE projekt megvalósítása során? Kellően bizonyítva van ennek a felhasználásnak a hozzáadott értéke?

5. Tervezik az uniós tagállamok nemzetközi együttműködését? Van kellő bizonyíték a transznacionális megközelítés hozzáadott értékének bemutatására a projektcélok elérésének alátámasztása céljából? A projektakcióknak van Unión belüli transznacionális hatálya? Létrejött több országra kiterjedő partnerségi kapcsolat?¹⁵

A TELJES PÁLYÁZAT KIVÁLASZTHATÓSÁGI KRITÉRIUMAI

1. A LIFE alkotórészeire vonatkozó általános szempontok

1. A pályázat teljesíti a LIFE rendelet 2 (a), (b), (c), vagy (h) pontja által meghatározott vonatkozó projektkategóriákat, továbbá célja a LIFE rendelet 3., 13., 14., 15., és 16. pontjában foglalt vonatkozó LIFE célkitűzések elérése.	Igaz/Hamis
2. A kért EK hozzájárulás nem haladja meg 10%-nál többel a projektkoncepcióban bemutatott értéket.	Igaz/Hamis
3. A pályázat nem összpontosít kizárólag kutatásra, és kizárja a nagyméretű infrastruktúra kialakítását.	Igaz/Hamis

¹⁴ <http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/eu-ecolabel-products-and-services.html>

¹⁵ A LIFE Rendelet szerinti értelmezésben a „transznacionális” csak a tagállamok közötti, valamint a tagállamok és a LIFE programban a LIFE rendelet 5. cikke alapján részt vevő harmadik országok közötti együttműködésre vonatkozik. Az Unión kívüli, illetve tengerentúli országokban és területeken végzett tevékenységek bár lehetségesek a LIFE rendelet 6. cikke szerint, de magasabb pontszámot nem érnek ezen odaítélési szempont alapján.

4. A pályázat nem szolgál a nemzeti vagy uniós törvények alatti kötelezettségekből származó kompenzációs intézkedések	Igaz/Hamis
5. A projekt az Unióban és/vagy azokon a területeken, amelyekre a Szerződések és a vívmányok vonatkoznak, vagy a LIFE rendelet 5. és 6. cikkében meghatározott, a „Pályázati útmutató 2018” c. dokumentumban megadott kivételek egyikét teljesíti.	Igaz/Hamis
6. A megcélzott hatások már mérhetőek és mértek vagy modelláltak a projekt időtartama alatti mérések alapján.	Igaz/Hamis
2. A projekt résztvevőinek működési kapacitása	
1. Egyértelmű bizonyíték van arra, hogy a pályázók rendelkeznek szakmai kompetenciákkal és képesítésekkel a projekt végrehajtásához.	Igaz/Hamis
3. A LIFE alkotórészeire vonatkozó speciális szempontok	
3.1 A csak a LIFE Az Éghajlatváltozás mérséklése és Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás pályázatokra vonatkozó kritériumok	
A pályázat olyan cselekvéseket tartalmaz, amelyek számottevő és mérhető közvetlen hatást fognak gyakorolni a megcélzott környezetvédelmi és/vagy éghajlat-politikai kérdéskör(ök)re.	Igaz/Hamis
3.2 A csak a LIFE Az éghajlat-politikai irányítási és tájékoztatási pályázatokra vonatkozó kritériumok	
A pályázat olyan cselekvéseket tartalmaz, amelyek számottevő és mérhető közvetlen vagy közvetett hatást fognak gyakorolni a megcélzott éghajlat-politikai kérdéskör(ök)re úgy, hogy számottevő és mérhető közvetlen hatást gyakorolnak a megcélzott éghajlat-politikai irányítás, információs és/vagy tudatossági és terjesztési tárgykör(ök)re.	Igaz/Hamis

Elfogadhatósági és kizárási szakasz

Elfogadhatósági és kiválasztási kritériumok	
1. Az A3, A4, A6 és A8 pályázati adatlapokat (a vonatkozó helyeken) aláírással és dátummal ellátva feltöltötték az eProposalra.	Igaz/Hamis
2. Van angol nyelvű összefoglaló a B1 adatlapon.	Igaz/Hamis
3. Az Európai Unió egyik hivatalos nyelvén töltötték ki a pályázati adatlapokat.	Igaz/Hamis
4. A koordináló kedvezményezett hivatalosan bejegyezték az Európai Unió területén.	Igaz/Hamis

Pénzügyi kiválasztási szakasz

Pénzügyi kiválasztási kritériumok	
<p>1. Feltöltésre kerültek a következő kötelező mellékletek az eProposalra a kért elektronikus formában.</p> <p>Nem közjogi szerv koordináló kedvezményezett esetén:</p> <ul style="list-style-type: none"> • a „LIFE egyszerűsített pénzügyi kimutatás” • legutóbbi mérleg és eredménykimutatás (vagy ha a pályázó csak nemrég alakult, vezetési / üzleti tervet kell benyújtani (legalább a következő 12 hónapra) • ha a kért támogatás meghaladja a 750 000 eurót, könyvvizsgálói tanúsítás <p>Közjogi szerv koordináló kedvezményezett esetén:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dátumozott és aláírt, kitöltött „közjogi szerv nyilatkozata” 	<i>Igaz/Hamis</i>
2. Valamennyi kedvezményezett kitöltötte a nyilatkozatot, hogy nem vonatkozik rá a költségvetési rendelet 106. cikk (1) bekezdésében és 107. cikkében felsorolt egyik eset sem.	<i>Igaz/Hamis</i>
3. A rendelkezésre álló információk szerint a koordináló kedvezményezett pénzügyileg rendezett helyzetben van (az eredménykimutatás, mérleg, könyvvizsgálói jelentés alapján) – a vonatkozó esetben.	<i>Igaz/Hamis</i>
4. A rendelkezésre álló információk szerint a koordináló kedvezményezett rendelkezik pénzügyi kapacitással a rá eső rész társfinanszírozásához a megpályázott projekt időszakán belül.	<i>Igaz/Hamis</i>
5. Az összes kedvezményezett hozzájárul pénzügyileg a pályázat költségvetéséhez.	<i>Igaz/Hamis</i>
6. Egy kedvezményezett sem szerepel a Szerződő Hatóság Korai felismerési és kizárási rendszerében.	<i>Igaz/Hamis</i>